

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Наукове товариство здобувачів вищої освіти та молодих учених
Рада молодих вчених НАПН України
Рада молодих вчених КНУКіМ
Рада молодих вчених ПНПУ ім. В. Короленка
Рада молодих вчених НМАУ («Київська консерваторія»)**

МАТЕРІАЛИ

***XIX Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів
вищої освіти та молодих учених***

«НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА МОЛОДИХ»

15 травня 2026 року

м. Рівне

НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА МОЛОДИХ : Матеріали XIX Міжнародної науково–практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих науковців. Рівне: РВВ РДГУ. 2026. 385 с.

Організаційний комітет:

ПАВЕЛКІВ Роман Володимирович – доктор психол. наук,
проф. – **голова оргкомітету**;
ПЕТРЕНКО Оксана Борисівна – доктор пед. наук, проф. –
заступник голови оргкомітету;
ВИТКАЛОВ Сергій Володимирович – доктор культурології,
проф. – **заступник голови оргкомітету**;
ВОЙТОВИЧ Ігор Станіславович – доктор пед. наук, проф.;
ПАВЕЛКІВ Віталій Романович – доктор психол. наук, проф.;
АНТОНЮК Микола Степанович – кандидат пед. наук, доц.;
ПАНЧУК Ірина Іванівна – доктор філос. наук, проф.;
ГУДОВСЕК Оксана Анатоліївна – кандидат пед. наук, доц.;
ГРИЦАЙ Наталія Богданівна – доктор пед. наук, проф.;
МАЗУР Дмитро Володимирович – доктор філос., доц.;
ПОЛЩУК Ірина Віталіївна – доктор філос.;
ПОНОМАРЕНКО Вадим Юрійович – викладач;
КРАСИЛЬНИКОВ Андрій Сергійович – голова студентської
ради РДГУ, здобувач освітнього ступеня бакалавр, ФПЗЛС;
ШУЛЬГАЧ Марія Ігорівна – здобувач ступеня PhD;
ШИЛАН Ангеліна Петрівна – здобувач освітнього ступеня бакалавр, ПФ.

Важлива інформація: відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та дотримання норм академічної доброчесності несуть автори публікацій. Оргкомітет конференції залишає за собою право незначного редагування та скорочення поданих для публікації чи опублікування матеріалів.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 6 від 28 травня 2026 р.).

ФОРМУВАННЯ ВАЛЕОЛОГІЧНИХ УЯВЛЕНЬ ПРО БЕЗПЕКУ ДОРОЖНЬОГО РУХУ У ЗДОБУВАЧІВ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Руденський Р. Є., доктор філософії, старший викладач кафедри освітології і педагогіки Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна

Постолюк М. І., кандидат педагогічних наук, викладач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль, Україна

У сучасному суспільстві проблема безпеки дітей на дорозі набуває особливої актуальності. Зростання інтенсивності транспортного руху, збільшення кількості автомобілів, урбанізація середовища та високий рівень дорожньо-транспортного травматизму створюють значні ризики для життя і здоров'я дітей. Особливо вразливою категорією є діти дошкільного та молодшого шкільного віку, які ще не володіють достатнім рівнем життєвого досвіду, не здатні прогнозувати небезпечні ситуації та часто діють імпульсивно. Дошкільний та молодший шкільний вік є базовим та найбільш сприятливим для формування основ культури безпечної поведінки, ставлення до власного здоров'я, уявлень про безпеку та способи її уникнення. Саме тому важливого значення набуває формування елементарних валеологічних уявлень, що сприяють усвідомленню дітьми цінності життя і здоров'я, розвитку відповідального ставлення до власної безпеки та набуттю практичних навичок поведінки у дорожньому середовищі [1]. Валеологічний підхід у дошкільній освіті передбачає інтеграцію знань про здоров'я, безпеку та способи самозбереження у різні види діяльності дитини. У контексті дорожньої безпеки це означає не лише ознайомлення дітей із правилами дорожнього руху, а й формування в них розуміння причинно-наслідкових зв'язків між поведінкою людини та можливими небезпеками [4].

Проблема формування безпечної поведінки дітей у дорожньому середовищі є предметом уваги педагогів, психологів, валеологів та фахівців у сфері безпеки життєдіяльності [1; 3]. Наукові дослідження засвідчують, що основи культури безпеки мають формуватися саме у дошкільному віці, коли дитина активно засвоює соціальні норми та правила поведінки [1]. У педагогічній літературі питання ознайомлення дошкільників із правилами дорожнього руху розглядається як важлива складова здоров'язбережувального виховання [2]. Дослідники наголошують, що навчання дітей правилам дорожньої безпеки має бути систематичним, практично спрямованим і доступним для розуміння [4]. Значну увагу приділяють використанню ігрових методів, моделюванню життєвих ситуацій, інтерактивним вправам, сюжетно-рольовим дидактичним іграм та спостереженням в реальному середовищі [3]. Водночас недостатньо дослідженим залишається питання інтеграції валеологічного змісту у процес формування уявлень дошкільників про безпеку дорожнього руху.

Валеологічні уявлення є складовою системи знань про здоров'я, безпечну поведінку, способи самозбереження та усвідомлене ставлення до власного життя. У педагогічному контексті їх сутність визначають як початкових знань, ціннісних орієнтацій та поведінкових установок, що сприяють формуванню культури здоров'я та безпечної життєдіяльності. У здобувачів дошкільної та початкової освіти валеологічні уявлення формуються поступово. На ранніх етапах розвитку дитина сприймає інформацію переважно емоційно та образно. Вона орієнтується на поведінку дорослих, копіює їхні дії, засвоює правила через наслідування та повторення. Саме тому формування валеологічних уявлень має бути тісно пов'язане з повсякденним життям дитини та її практичним досвідом. Валеологічні уявлення охоплюють розуміння необхідності дбати про власне здоров'я, дотримуватися правил особистої безпеки, уникати небезпечних ситуацій, оцінювати ризики та передбачати можливі наслідки власних дій. Особливого значення вони набувають у контексті дорожньої безпеки, оскільки дорожнє середовище є одним із найбільш потенційно небезпечних просторів для дітей. У дошкільному віці валеологічні уявлення мають конкретний характер і пов'язані з елементарними правилами: не вибігати на дорогу, переходити вулицю за руку з дорослим, чекати зеленого сигналу світлофора, бути уважним біля проїжджої частини. У молодшому шкільному віці ці знання поглиблюються, набувають більш усвідомленого характеру та пов'язуються з відповідальністю за власну поведінку. Формування валеологічних уявлень про безпеку дорожнього руху має інтегративний характер, оскільки поєднує знання про здоров'я, розвиток мислення, формування емоційної стійкості та соціальної відповідальності. Дитина повинна не лише знати правила дорожнього руху, а й усвідомлювати, чому саме цих правил необхідно дотримуватися.

Процес формування уявлень про безпеку дорожнього руху залежить від вікових та психологічних особливостей дітей. У дошкільному віці переважає наочно-образне мислення, тому діти краще засвоюють інформацію через використання ілюстрацій, ігри, моделювання та практичні ситуації. Молодші школярі вже здатні до більш усвідомленого аналізу, порівняння та пояснення причинно-наслідкових зв'язків. Діти дошкільного віку часто не можуть адекватно оцінити швидкість руху транспорту, відстань до автомобіля чи небезпеку певної ситуації. Їхня увага є нестійкою, а поведінка здебільшого визначається емоційною імпульсивністю. Це обумовлює необхідність багаторазового повторення правил дорожньої безпеки та їх постійного практичного закріплення. У молодшому шкільному віці формується здатність до самоконтролю, планування власних дій та аналізу поведінки. Саме тому освітній процес має спрямовуватися не лише на запам'ятовування правил, а й на розвиток критичного мислення, уміння прогнозувати небезпеку та приймати рішення у складних ситуаціях. Формування уявлень про дорожню безпеку повинно бути систематичним. Разові заняття або окремі бесіди не забезпечують стійкого результату. Ефективність досягається за умов інтеграції

змісту дорожньої безпеки у різні освітні напрями: мовленнєвий розвиток, пізнавальну діяльність, фізичне виховання, соціально-комунікативний розвиток та художньо-творчу діяльність. Важливо формувати у дітей емоційне позитивне ставлення до безпечної поведінки [1]. Якщо дитина усвідомлює, що правила дорожнього руху спрямовані на захист її життя та здоров'я, вона більш відповідально ставиться до їх дотримання. Саме тому педагог має не лише пояснювати правила, а й створювати ситуації емоційного переживання, співпереживання та рефлексії.

Формування валеологічних уявлень про безпеку дорожнього руху передбачає використання різноманітних педагогічних засобів. Їх вибір залежить від віку дітей, рівня сформованості знань, умов освітнього середовища та педагогічної майстерності вихователя або вчителя. Одним із найбільш ефективних засобів є дидактичні ігри. Вони забезпечують активне залучення дітей до процесу навчання, сприяють розвитку уваги, пам'яті, мислення та формують інтерес до теми безпеки дорожнього руху. Через ігрові завдання діти навчаються розрізняти дорожні знаки, визначати правильні та неправильні дії, аналізувати поведінку персонажів [3]. Сюжетно-рольові дидактичні ігри забезпечують можливість відтворювати реальні життєві ситуації.

У таких іграх діти можуть виступати у ролі пішоходів, водіїв, поліцейських, регулювальників або пасажирів. Це сприяє ефективному засвоєнню правил дорожнього руху та формуванню навичок поведінки у дорожньому середовищі. Моделювання дорожніх ситуацій дає можливість створювати безпечні умови для відпрацювання поведінкових дій. Використання макетів вулиць, світлофорів, пішохідних переходів і дорожніх знаків допомагає дітям наочно сприймати просторові відношення та закріплювати правила безпечної поведінки. Важливим засобом є тематичні бесіди та інтерактивні вправи. Педагог може обговорювати з дітьми життєві ситуації, ставити проблемні запитання, спонукати до аналізу та пошуку правильних рішень.

Така форма роботи сприяє розвитку критичного мислення та вмінню оцінювати ризики. Ефективним засобом є використання художньої літератури, казок, оповідань та мультфільмів на тему дорожньої безпеки. Через емоційно насичений сюжет діти краще сприймають інформацію, ідентифікують себе з героями та засвоюють поведінкові моделі. Значний потенціал мають практичні спостереження. Організація екскурсій, спостереження за дорожнім рухом, аналіз реальних ситуацій допомагають дітям пов'язати теоретичні знання з практичним досвідом [2].

Гра є органічною формою активності дітей дошкільного віку та важливим засобом формування соціального досвіду. Під час гри дитина навчається взаємодіяти з іншими, дотримуватися правил, аналізувати ситуації та приймати рішення. У контексті формування валеологічних уявлень про безпеку дорожнього руху ігрова діяльність виконує декілька функцій. По-перше, вона забезпечує емоційне залучення дитини до навчання. По-друге, створює умови для практичного відпрацювання поведінкових моделей. По-третє, сприяє закріпленню знань через повторення у діяльності.

У молодшому шкільному віці гра поєднується з навчально-пізнавальною діяльністю. Учні можуть виконувати завдання на аналіз ситуацій, працювати з ілюстраціями, вирішувати проблемні задачі, створювати тематичні проекти. Означене є основою поглиблення знань та розвитку практичних навичок. Ігрові форми діяльності мають бути різноманітними. Доцільно використовувати рухливі ігри, квести, театралізовані вправи, дидактичні ігри, настільні ігри та вправи з елементами моделювання. Це сприяє активізації інтересу дітей та забезпечує варіативність освітнього процесу. Ігрова діяльність також позитивно впливає на психоемоційний стан дитини. Через гру діти відчувають безпеку, впевненість, успішність, що створює сприятливі умови для засвоєння знань та формування позитивного ставлення до правил дорожньої безпеки.

Ефективність формування валеологічних уявлень про безпеку дорожнього руху залежить від дотримання комплексу педагогічних умов. Однією з найважливіших є систематичність освітньої роботи. Формування знань і навичок має відбуватися не лише під час спеціально організованих занять, а й у повсякденній діяльності дітей. Наступною умовою є інтеграція валеологічного змісту у різні освітні напрями дошкільної та галузі початкової освіти. Дорожня безпека може бути вдало інтегрованою педагогом під час фізичного виховання, мовленнєвих занять, ознайомлення з навколишнім світом, образотворчої діяльності та читання художньої літератури. Важливим чинником є створення безпечного освітнього середовища.

У закладі освіти мають бути наявні наочні матеріали, дорожні осередки, макети, тематичні ігри та обладнання для практичних вправ. Не менш важливою умовою є співпраця педагогів із батьками. Саме члени сім'ї забезпечують закріплення знань у реальних життєвих ситуаціях. Батьків доцільно залучати до спільних заходів, консультацій, тематичних проєктів і практичних занять. Педагог має виступати не лише джерелом знань, а й особистим прикладом безпечної поведінки для здобувачів освіти. Особистий приклад дорослого значною мірою впливає на формування поведінкових моделей дітей.

Отже, формування валеологічних уявлень про безпеку дорожнього руху у здобувачів дошкільної та початкової освіти є важливою складовою здоров'язбережувального виховання та профілактики травматизму. У різні вікові періоди діти потребують поступового ускладнення змісту навчання, розширення кола набуття практичного досвіду та закріплення навичок безпечної поведінки.

Валеологічний підхід сприяє інтеграції знань про здоров'я, безпеку та самозбереження у зміст освітнього процесу, формуючи відповідальне ставлення до власного життя та здоров'я. Використання інтерактивних, ігрових та практичних методів забезпечує ефективне засвоєння правил дорожнього руху та розвиток умінь діяти у потенційно небезпечних ситуаціях.

Систематична педагогічна робота, співпраця з батьками та створення безпечного освітнього середовища сприяють формуванню стійких валеологічних уявлень і навичок безпечної поведінки у дорожньому середовищі.

Список використаної літератури:

1. Андрющенко Т. Позитивне ставлення до себе та інших – запорука здоров'я. *Дошкільне виховання*. 2017. № 4. С. 6-9.
2. Ковальчук Л., Павлюченко Т. Прогулянка в природу – здоров'я насолода. Велосипедний тур для дітей старшої групи та їхніх родин. *Дошкільне виховання*. 2019. № 6. С. 26-29.
3. Руденський Р. Є., Чайка В. М. Технології ігротерапії для підтримки психофізичного здоров'я дошкільників в умовах воєнного стану. *«Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)»: журнал*. 2025. № 7(53) 2025. С. 850-859. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-7\(53\)-850-859](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-7(53)-850-859)
4. Тимовський О. А., Репік І. А. «Дитина у світі дорожнього руху». Програма з формування основ безпечної поведінки дітей дошкільного віку під час дорожнього руху. Тернопіль: Мандрівець, 2016. 32 с.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І. МОЛОДИЙ ПЕДАГОГ

Мічуда Н.М., Ясногурська Л.М. АКТУАЛЬНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЕПОХУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	3
Гаврилюк І., Мороз Л.В. СИТУАТИВНІ АСПЕКТИ КОМУНІКАЦІЇ В АНГЛОМОВНОМУ ДІЛОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	5
Мацола Є., Ясногурська Л.М. PROBLEM-BASED TEACHING OF FOREIGN LANGUAGES IN THE CONTEXT OF TRAINING MANAGERS-SPECIALISTS IN HIGHER EDUCATION.....	7
Назарчук О., Шостак О.О. ЛОГОРИТМІКА ЯК ЗАСІБ КОРЕКЦІЇ ФФНМ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ	9
Валько Я., Горобаха Н.М. СПІВПРАЦЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ФОРМУВАННІ У ДІТЕЙ МОТИВАЦІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО НАВЧАННЯ.....	11
Белкіна Т., Сілкова Е. О. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ОБЧИСЛЮВАЛЬНИХ УМІНЬ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ НА ОСНОВІ ВИВЧЕННЯ ЧИСЕЛ.....	13
Сидоренко Є., Гулієва Д.О. ДИНАМІЧНІ ПРОЦЕСИ СУЧАСНОГО АКАДЕМІЙНОГО ТЕКСТОТВОРЕННЯ.....	15
Талашук К., Ветрова І. М. РОЛЬ ЗВОРОТНОГО ЗВ'ЯЗКУ У ФОРМУВАННІ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ	16
Владичук В., Тимчук М.В. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ВПРАВ LEARNINGAPPS ПРИ ВИВЧЕННІ ГЕОМЕТРИЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ ГРАФІКІВ ФУНКЦІЙ	18
Руденко В., Середюк Л.А. ВИКОРИСТАННЯ ВПРАВ І ЗАВДАНЬ ЯК ЗАСОБУ АКТИВІЗАЦІЇ МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	19
Остапчук С., Шевченко О. В. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗАСОБАМИ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	20
Клубук Х., Генсіцька-Антонюк Н.О. МЕТОДИ ДОВЕДЕННЯ ЗАДАЧ З АЛГЕБРИ В ШКІЛЬНОМУ КУРСІ МАТЕМАТИКИ.....	22
Yuriichuk H., Fridrikh A.V. DEVELOPING LANGUAGE SKILLS THROUGH DIGITAL TECHNOLOGIES..	25
Радченко В., Джеджера К.В. ТЕАТРАЛЬНО-ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ У РОЗВИТКУ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ФФНМ.....	27
Мерзін В., Присяжнюк І.М. РОЗРОБКА ВІДЕОЗАНЬ З ДИФЕРЕНЦІАЛЬНОГО ЧИСЛЕННЯ ФУНКЦІЇ ОДНІЄЇ ЗМІННОЇ У ПЕРШОМУ СЕМЕСТРІ КУРСУ МАТЕМАТИЧНОГО АНАЛІЗУ.....	29
Борончук Н., Сяська Н.А. ВИКОРИСТАННЯ ПАКЕТУ GRAN-2D ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПРИ РОЗВ'ЯЗАННІ ЗАДАЧ З ПЛАНІМЕТРІЇ НА ДОСЛІДЖЕННЯ.....	31
Таргоній Б., Фрідріх А.В. IMPLEMENTATION OF ROLE-PLAYING GAMES IN HIGH SCHOOL TO ENHANCE SPEAKING SKILLS.....	34
Арефіна В., Генсіцька-Антонюк Н.О. ОНЛАЙН НАВЧАННЯ СТЕРЕОМЕТРІЇ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ З ВИКОРИСТАННЯМ ОНЛАЙН-ДОШКИ CLEVER MATCH ТА ГРАФІЧНОГО ПЛАНШЕТУ.....	36
Martyniuk A., Fridrikh A.V. USING SOCIAL-EMOTIONAL LEARNING TO DECREASE ANXIETY IN THE HIGH SCHOOL ENGLISH CLASSROOM.....	38
Жук В., Присяжнюк І.М. ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОЗАНЬ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНТЕГРАЛЬНОГО ЧИСЛЕННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	40
Федас Е., Присяжнюк І.М. ВИКОРИСТАННЯ ВЕКТОРНОГО МЕТОДУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ АНАЛІТИЧНИХ НАВИЧОК В КУРСІ АНАЛІТИЧНОЇ ГЕОМЕТРІЇ НА ПЛОЩИНІ.....	41
Кучерук С. Ветрова І.М. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ В ПАРАХ ТА ГРУПАХ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ АВТОНОМІЇ УЧНІВ У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	42
Франасюк К., Косарева Г.М. РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ КОРЕКЦІЇ ДРІБНОЇ МОТОРИКИ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ДИЗАРТРІЄЮ.....	44
Валько Я., Горобаха Н.М. СПІВПРАЦЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ФОРМУВАННІ У ДІТЕЙ МОТИВАЦІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО НАВЧАННЯ.....	46
Соломко Н., Остапчук М. В ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ СИРОТАМИ В УКРАЇНІ.....	48
Почтова К., Присяжнюк І.М. ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОУРОКІВ ЯК ЗАСОБУ НАОЧНОСТІ ПРИ ФОРМУВАННІ ПОНЯТТЯ ГРАНИЦІ ФУНКЦІЙ.....	49
Соколюк А., Генсіцька-Антонюк Н.О. КОМПЕТЕНТІСНІ ЗАДАЧІ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В СТАРШИХ КЛАСАХ.....	51
Соколюк А., Присяжнюк І.М. ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК З МАТЕМАТИЧНОГО АНАЛІЗУ.....	53
Китюшко О.Я., НАЙДА Р. СПРЯМОВАНІСТЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ФОРМУВАННІ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ НА ПЕРЕХІДНОМУ ЕТАПІ «ДОШКІЛЯ - ПОЧАТКОВА ШКОЛА».....	55